

Ventatjas dels adobs químichs sobre els fems, pera el desentrotllo de las plantas

Diferentas vegadas m' havia vingut l' intenció d' agafar la ploma pera contradir lo que ab pena hi tingut d' escoltarme per algùn d' aqueixos incréduls que no volen creurer ni ab els avensos moderns ni ab certas cosas que avuy el dia 's fan indispensables, no sols per la vida del home, sinó també per la vida dels animals y plantas; y com els que com jo per menjar el nostre pa de cada dia, ens tenim de re- fiar de lo que produheixin las terras, devem preocuparnos de las plantas.

Sabut es que totas las plantas com els homes y animals necessitan la sèva alimentació, que consisteix en diferentas substancias químicas que unas las absorbeixen del aire per unas microscópicas oberturas de las fullas, y otras de las terras per medi de las arrels.

Com he dit, hi ha qui no creu ab altre adob que ab els fems, basantse ab que abans que no més s' usaban els fems las cullitas eran tan bonas ó millors que ara, pero aquesta bona gent diu aixó sense saber que avuy las terras se fan trevallar més del doble que abans y que per lo tant els fems naturals son insuficients y per aixó hi ha necessitat dels adobs químichs pera adobarlas. Al mateix temps els que diuen que 'ls fems son millors que els adobs químichs, basantse solsament en la rutina, s' haurian de fixar ab que cada planta quan neix, creix y grana 's queda de la terra las diferentas substancias que més necessita pera desenrotllarse, essent aixís desgraciadament que no totas aquestas substancias hi son ab prou quantitat perque las plantas puguin fer el sèu desenrotllo.

Ara bè; ¿quinas son aquestas substancias que més consumen las plantas (no feculosas) y que menys contenen las terras d' avuy dia? Donchs aquestas substancias son el *fosfat*, el *nitrógeno* ó *azoe* y el *potassich*, y examinant la quantitat que de aquets tres elements contenen els fems, resulta que es bastant variable perque pot influirhi l' estat de descomposició més ó menys avansada, la classe d' animals de que procedeixen, l' alimentació dels mateixos, etc.; pero no obstant y aixó pot dirse que 'ls fems de cuadra ben podrits contenen aproximadament 5 per 1000 de nitrógeno, 2'50 d' ácit fosfórich y 6'25 de potassa, de manera que 's veu que 'ls fems proporcionan á las plantas lo que més necessitan.

Pero aném á veurer cóm y de quina manera hi son y per aixó reduím aquets tres elements á un comú denominador

$\frac{5}{2'50} = 2$ Nitrógeno. $\frac{2'50}{2'50} = 1$ ácit fosfórich. $\frac{6'25}{2'50} = 2'50$ Potassa y resulta que guardan la següent relació, distingint l' ácit fosfórich per la lletra F., el nitrógeno per la lletra N., el potássich per la lletra P.:

$$\begin{array}{c} \text{— F — N — P —} \\ \text{— 1 — 2 — 2'5 —} \end{array}$$

Y ara examinant la quantitat que d' aquets tres elements portan cada una de las parts d' algunas plantas cultivadas, se troba: